

Ágúst 2021

Endurheimt skóga 2021-2030 og Bonn áskorun Íslands

Stjórnarráð Íslands
Umhverfis- og auðlindaráðuneytið

Bonn áskorun

Átak skipulagt af Alþjóða Náttúruverndarsambandinu (IUCN)

Felur í sér að skipuleggja endurheimt skóga á stórum skala (Forest Landscape Restoration; FLR)

Markmið að slík endurheimt nái til 500 milljón hektara árið 2030 á heimsvísu

Innan Evrópu, Kákasus og Mið-Asíu (ECCA30) er markmiðið að koma 30 milljón hekturum í endurheimt

Viðmiðunarár 2010

Liður í Áratug endurheimtar vistkerfa (UN Decade of Ecosystem Restoration)

En, af hverju að endurheimta skóga?

- Aukin binding kolefnis í jarðvegi og gróðri og samdráttur í losun kolefnis frá illa förnu landi – loftslagsmál og jarðvegsvernd
- Endurheimt eins af lykilvistkerfum landsins – vernd og efling líffræðilegrar fjölbreytni
- Aukið viðnámsþol gegn hvers kyns náttúruvá – ekki síst vegna öskufalls
- Bætt vatnsmiðlun
- Framleiðni eykst margfalt af landi, bæði fjölbreyttar afurðir og lífmassi.
- Almenn sátt er um birki

Endurheimt skóga – Forest landscape restoration

Unnið er með landslagsheildir þar sem getur verið fjölbreytt landnotkun og samspil milli mismunandi landnotkunar

Viðhalda og efla náttúruleg vistkerfi innan svæðisins

Hvatt til þátttöku hagsmunaaðila og tryggður stuðningur við umsjón (governance) lands

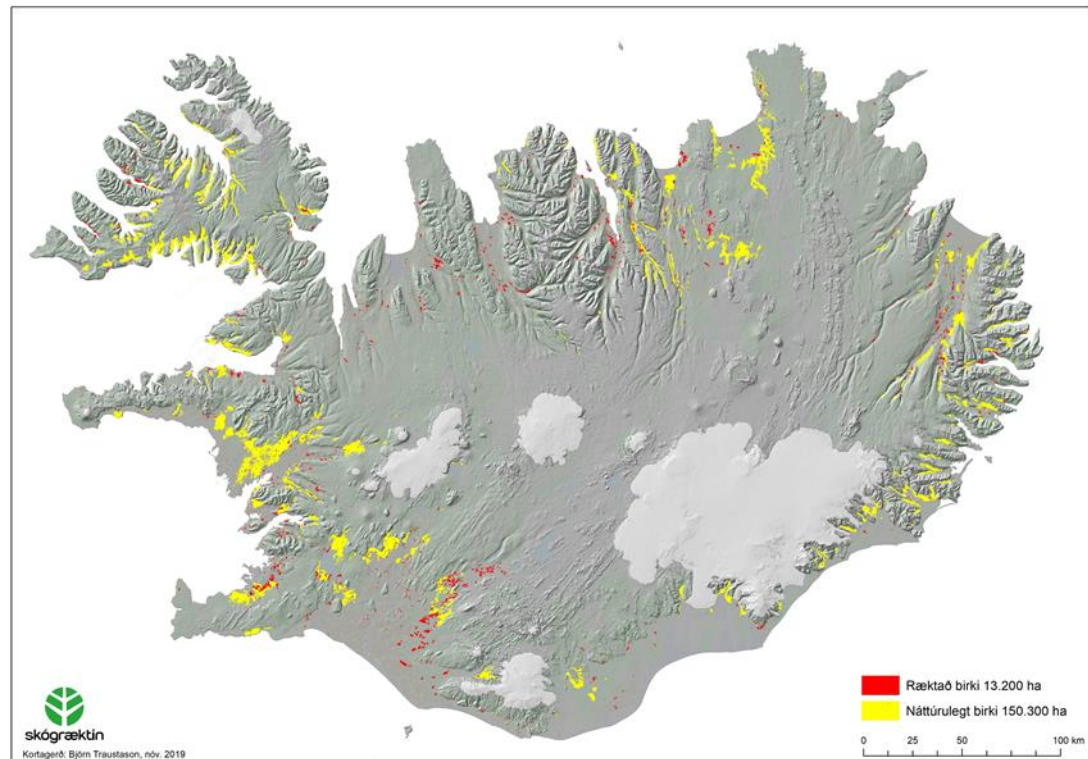
Aðgerðir sniðnar að aðstæðum á hverjum stað – byggir á bestu vísindalegri þekkingu, staðbundinni þekkingu og reynslu

Endurheimt fjölbreyttrar virkni vistkerfa til fjölbreytta nota

Sveigjanleiki í stjórnun – með þanþol vistkerfa til langs tíma sem markmið

Hvar eru tækifærin?

- Áætlað að birkiskógar geti vaxið á um 40% landsins, núverandi þekja um 1,5%
- Stór svæði skipulögð í heild með ýmiskonar landnotkun þar sem unnið er með landslagsheildir og fjölbreytta landnotkun
- Fræbanki þarf að vera til staðar og hagstæðar aðstæður fyrir fræ að spíra og festa rætur
- Meginforsenda framvindu innan hvers svæðis að stjórna búfjárbreit
- Á flestum svæðunum er þegar unnið að landbótaverkefnum og **veitt verulegum fjármunum** (hundruðum milljóna) til slíkra verkefna

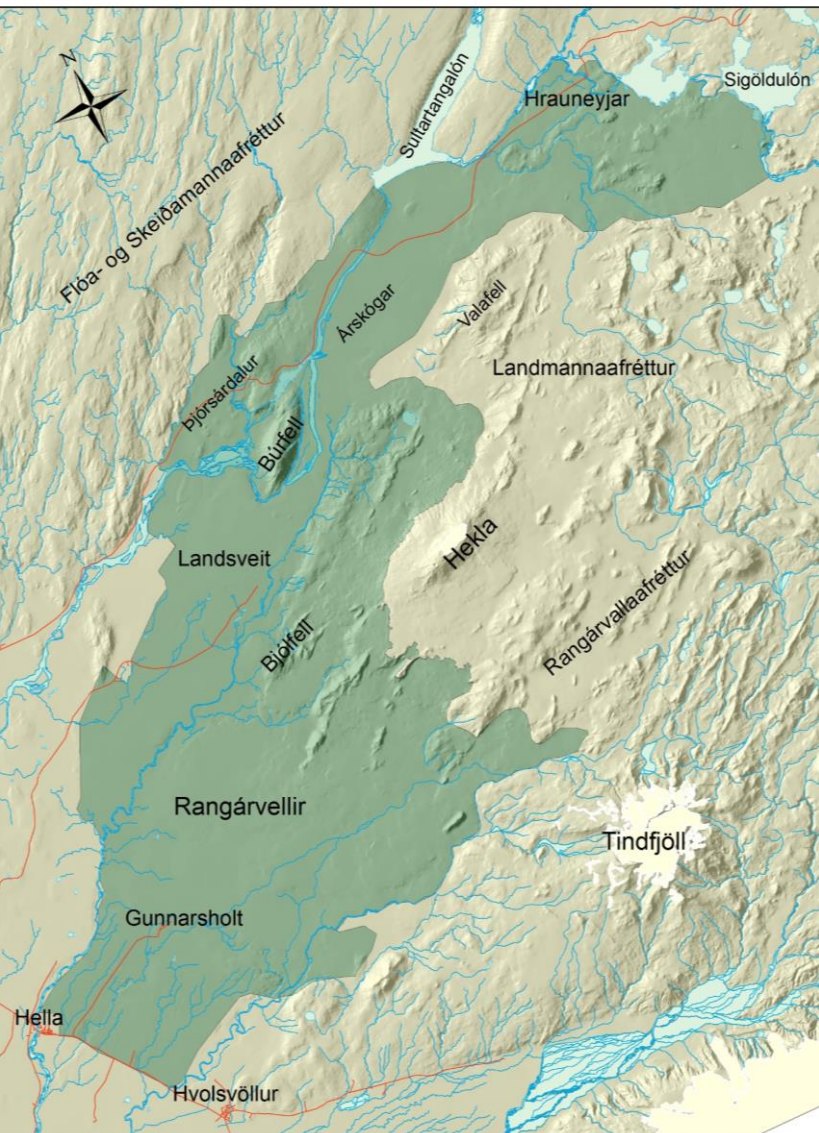

Samsvörun í áherslum íslenskra stjórnvalda og Bonn

1. Forgangsraða aðgerðum með markmið um að draga úr losun frá illa förnu landi
2. Tryggja að við undirbúning og framkvæmd aðgerða sé tekið mið af lagalega bindandi alþjóðasamningum
3. Aðgerðir samræmist og styðji við stefnumótun íslenskra stjórnvalda, m.a. að skipulag taki mið af landslagsheildum, endurheimt birkiskóga og uppbygging skógarauðlindar
4. Auka samstarf við sveitarfélög, landeigendur, félagasamtök, einstaklinga og fyrirtæki um aðgerðir

Starfssvæði Hekluskóga

Dæmi: Hekluskógar

Endurheimt birkiskóga

Endurheimt birkiskóga

Nálgun innan Hekluskóga

Fyrst afmarka svæði (beit/ekki beit).
Græða upp landið og stöðva
jarðvegsrof.

Sá harðgerðum grastegundum í vikra
og sanda og koma því á legg með
áburðargjöf.

Gróðursetja birki og víði í lundi þaðan
sem trén sá sér svo út yfir
nærleggjandi svæði.

Þórsmörk – dæmi

Ljósmynd: Einar Þ. Guðjohnsen

Samstarf

- Sveitarfélög – ábyrgð á stefnumörkun um landnotkun
- Bændur og aðrir landeigendur – land, reynsla, þekking
- Fyrirtæki – framlag til aðgerða gegn lofslagsbreytingum og í þágu náttúruverndar
- Stofnanir – vísindi, þekking og reynsla
- Frjáls félagasamtök – þekking og reynsla við skipulag verkefna auk fjölda áhugafólks

Næstu skref

- Leitað stuðnings við verkefnið, sem verður að byggja á víðtæku samstarfi
- Fjármögnun þar sem framlag ríkisins er kjölfestan í verkefninu en aðrir leggi fram fyrir svæði eða mismunandi verkþætti verkefnisins
- Sett fram markmið um að auka þekju náttúruskóga úr 1,5% í 5%
- Markmið samþykkt af íslenskum stjórnvöldum og sent til skrifstofu Bonn áskorunar